

Waterparagraaf bestemmingsplan Balkbrug

Het plangebied ligt in de beheergebieden van de Waterschappen Groot-Salland, Reest en Wieden en Velt en Vecht. Het plan is een herziening van het huidige bestemmingsplan. Het betreft een conserverend plan.

INLEIDING

Op grond van artikel 12 uit het Besluit op de ruimtelijke ordening moet in de toelichting op ruimtelijke plannen een waterparagraaf worden opgenomen. Hierin wordt ingegaan op de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie, dat wil zeggen het grondwater en het oppervlaktewater. Deze paragraaf is de weerslag van het overleg tussen de gemeente en het waterschap.

WATERPARAGRAAF

Plangebied

Het betreft hier de actualisering van de bestaande bestemmingsplannen voor de gehele kern Balkbrug. Actualisering houdt in dat alle bestemmingen worden gecontroleerd en zo nodig op de verbeelding worden verwerkt. Het verwerken van nieuw beleid in het bestemmingsplan is niet toegestaan. Er zal dan ook geen uitbreiding of wijziging in de afvoer van het hemelwater of het verhard oppervlak zijn. De omvang van het plangebied bedraagt ongeveer 100 ha.

LOCATIE

Het gedeelte ten noorden van de Zwolseweg-Coevorderweg ligt in het beheergebied van Waterschap Reest en Wieden, met uitzondering van een klein gedeelte ten westen van de Achterweg. Het deel ten zuiden van de Zwolseweg-Coevorderweg ligt, met inbegrip van de weg zelf, in het beheergebied van Waterschap Groot-Salland, met uitzondering van het kleine deel ten oosten van De Omloop. Dit stukje agrarisch gebied ligt in het beheergebied van Waterschap Velt en Vecht.

De delen in de beheergebieden van Waterschap Groot-Salland en Waterschap Reest en Wieden zijn ongeveer even groot. De omvang van het gedeelte in het beheergebied van Waterschap Velt en Vecht bedraagt ongeveer 4,3 ha.

Gemiddeld staan de gebouwen 25 cm boven het wegpeil. Het peil van de wegen varieert en ligt tussen 6 m en 7 m +N.A.P. Volgens de topografische kaart ligt het hele gebied hoger dan 5 m +N.A.P. De hoogte van het maaiveld bedraagt waarschijnlijk circa 5,5 m +N.A.P., met als uitschieter een punt op het sportcomplex met een hoogte van 6,3 m +N.A.P. De rioleringstekening geeft aan dat de hoogte van de putdeksels in het plangebied tussen 6 m en 7 m +N.A.P. bedraagt.

PEILEN

Het plangebied ligt in twee peilvakken van Waterschap Reest en Wieden. In het westelijk deel bedragen zowel het zomerpeil als het winterpeil 2,75 m +N.A.P., in het oostelijk deel zijn beide waarden 3,2 m +N.A.P.

Er zijn bij de gemeente geen meldingen binnengekomen over wateroverlast in of nabij het plangebied.

WATEROVERLAST

Het beleid van de gemeente op het gebied van water is vastgelegd in het Waterplan Hardenberg. Dit plan is op 22 januari 2008 vastgesteld door de gemeenteraad.

WATERPLAN HARDENBERG

Het Waterplan Hardenberg geeft een visie over hoe de gemeente Hardenberg en de waterschappen tot 2020 met het water willen omgaan. In het waterplan staan concrete maatregelen die moeten leiden tot schoner en mooier water en die ervoor moeten zorgen dat Hardenberg ook op het gebied van water klimaatbestendig is.

De gemeente Hardenberg is verantwoordelijk voor de inrichting van de openbare ruimte en de kwaliteit van de leefomgeving. Omgaan met water hoort daar nadrukkelijk bij. Zo is de riolering een gemeentelijke taak, maar de gemeente kijkt bijvoorbeeld ook naar de opvang van water in woongebieden, de kwaliteit van water of de recreatieve mogelijkheden die water biedt. Het gemeentelijke waterplan maakt duidelijk dat water een steeds grotere rol heeft bij het inrichten van de openbare ruimte. Ook blijkt uit het waterplan dat water de nodige kansen biedt en niet los kan worden gezien van wonen, natuur, recreatie en economische ontwikkelingen. Daarom werkt de gemeente Hardenberg intensief samen met de Waterschappen Velt en Vecht, Reest en Wieden, Regge en Dinkel en Groot Salland aan een pakket van maatregelen die uit het waterplan volgen. De maatregelen richten zich op de veiligheid en kwantiteit van water, de kwaliteit van water en de beleving van water. Een aantal zaken uit het waterplan die relevant zijn voor de kern Balkbrug worden hierna belicht.

De wateropgave is bepaald voor een regenbui die gemiddeld eens in de 100 jaar voorkomt, rekening houdend met klimaatverandering. Uitgangspunt is het middenscenario voor klimaatverandering van het KNMI. Dit voorspelt dat de neerslag in natte perioden tussen 2000 en 2050 toeneemt met 20%.

DEFINITIEVE
WATEROPGAVE GEMEENTE
HARDENBERG

Voor stedelijke gebieden die worden drooggehouden door eenemaal, geldt daarnaast de eis dat het mogelijk moet zijn om een maalstop van twee dagen in het bemalingsgebied zelf op te vangen. Deze omstandigheden komen overeen met de ontwerpeisen die het waterschap hanteert voor nieuw stedelijk gebied.

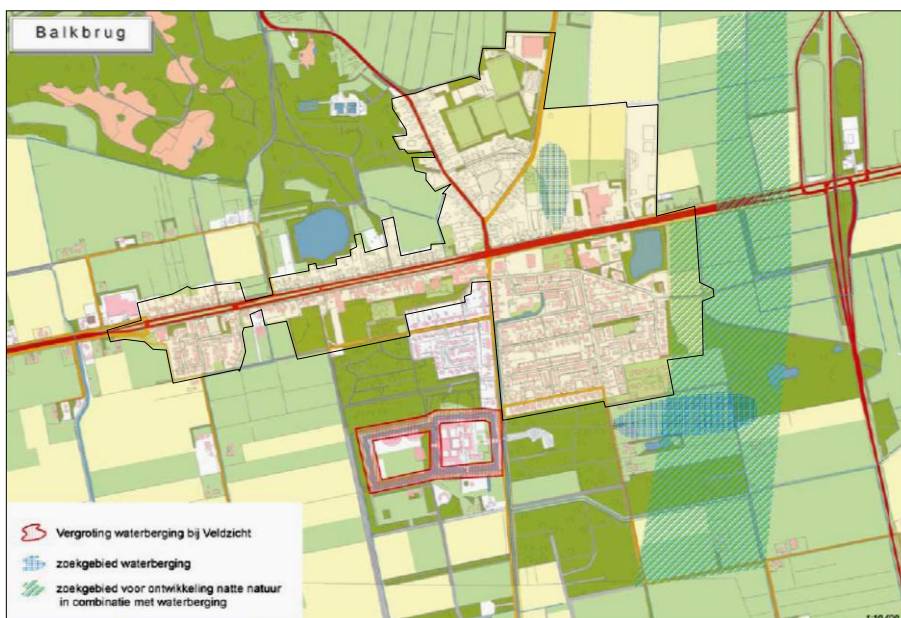
De kernen in de gemeente zijn doorgerekend voor de volgende vier situaties:

- A. Huidige neerslagsituatie 1/100 jaar (neerslagsituatie van najaar 1998).
- B. A + 20% extra neerslag in 2100.
- C. B + 100% afkoppelen (deze situatie wordt beschouwd als een worstcasesituatie).
- D. Extra benodigde berging als gevolg van een maalstop van twee dagen (alleen in bemalen gebieden).

Ook voor de kern Balkbrug is de kwantitatieve stedelijke wateropgave berekend vanuit de invalshoek 'oppervlaktewater'. Er is onderzocht of de bestaande hoeveelheid stedelijk oppervlaktewater voldoende bergingscapaciteit heeft voor het kunnen verwerken van een maatgevende bui.

Uit de berekeningen blijkt dat bij de toekomstige neerslagsituatie (120% van de huidige neerslag) voldoende bergingscapaciteit aanwezig is in de bebouwde kern van Balkbrug.

Naast de huidige situatie en de situatie met 20% meer neerslag in het jaar 2100 is ook uitgerekend wat de benodigde berging moet zijn als al het verharde oppervlak wordt afgekoppeld (niet meer afvoeren van regenwater via het riool). Er is ook dan voldoende bergingscapaciteit aanwezig in de bebouwde kern van Balkbrug.



Watervisie voor de bebouwde kern van Balkbrug

Aspecten Watervisie Balkbrug

- Afkoppelen naar nieuw oppervlaktewater aan de randen van het dorp.
- Vergroten van de waterberging rondom Veldzicht (net buiten het plangebied, uitvoering gepland 2011 - 2020).
- Robuuste verbindingzone langs de oostzijde van de kern (uitvoering gepland omstreeks 2015). Ontwikkeling van natte natuur in combinatie met waterberging. Aandacht voor waterkwaliteit!

De kern Balkbrug per beheergebied van de betrokken waterschappen

Het plangebied ligt in de beheergebieden van drie waterschappen. Dit zijn Waterschap Reest en Wieden, Waterschap Groot-Salland en Waterschap Velt en Vecht. De beheergebieden van Waterschap Reest en Wieden en Waterschap Groot-Salland hebben elk ongeveer de helft van het plangebied (globaal respectievelijk ten noorden en zuiden van de N377). Aan de oostzijde ligt een klein deel in het beheergebied van Waterschap Velt en Vecht.

Deelgebied in het beheergebied Waterschap Reest en Wieden

In het waterbeheer zijn drie grote beleidsthema's waar het waterschap zich mee bezighoudt.

- Voor het dagelijkse waterbeheer is dat het Gewenste Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR). Doel daarvan is gedurende een heel groot deel van het jaar die wateromstandigheden te realiseren die het beste passen bij de functie zoals de provincies die hebben vastgesteld. Het plangebied ligt in de zone van hydrologische beïnvloeding. De zone is bedoeld als signaal voor mogelijke knelpunten in het uitvoeren van het dagelijkse waterbeheer.
- Om in extreem natte en extreem droge omstandigheden de schade als gevolg van wateroverlast of watertekort te beperken, kennen we WB21. Hierin zit de trits vasthouden-bergen-afvoeren als voorkeursvolgorde en afwegingskader en het principe van niet afwentelen. Doel is het watersysteem zo in te richten dat het in extreme omstandigheden en in de toekomst goed functioneert. Het plan ligt niet in een beekdal of in de lagere delen van het beheergebied van Waterschap Reest en Wieden. In het beekdal kunnen extreme omstandigheden nadrukkelijk leiden tot wateroverlast en schade. Wel komen natuurlijke laagtes in het gebied voor waar plaatselijk wateroverlast een rol kan spelen.
- Voor het bereiken van de goede ecologische toestand van het water zijn er de Europese richtlijnen voor ecologie en waterkwaliteit. Dit thema bestaat uit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Vogel- en Habitatrichtlijnen (vertaald in Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet). Doel daarvan is dat alle Europese wateren, zowel oppervlaktewater als grondwater, zich in 2015 in een goede ecologische en goede chemische toestand bevinden. Met goede argumenten is uitstel mogelijk tot uiterlijk 2027. Voor de Natura 2000-gebieden is geen uitstel mogelijk. Het plan ligt dichtbij het waterlichaam 'De Reest'.

Op de functiekaart uit het Waterbeheerplan 2007-2012 wordt het grootste deel van het deelgebied benoemd als Stedelijk gebied (functie E). Het meest

FUNCTIEKAART

oostelijke deel valt onder Natuur en Landbouw (functie C), maar is grotendeels in gebruik als bedrijventerrein en in het nieuwe plan ook als zodanig bestemd. Een klein deel in het uiterste noorden is aangemerkt als Landbouw (functie A).

Het Stedelijk gebied (functie E) heeft nagenoeg geheel de aanduiding 'zone hydrologische beïnvloeding'.

Hoewel het deelgebied op de functiekaart slechts gedeeltelijk is aangeduid als 'stedelijk gebied', is dit feitelijk op het hele plangebied van toepassing. De waterschappen streven ernaar dat de totale afvoer uit stedelijk gebied afneemt.

Het meest zuidwestelijke deel van het gebied tussen de Hoogeveenseweg en de Coevorderweg met de bestemming Bedrijventerrein is in het Waterplan Hardenberg aangeduid als 'zoekgebied voor waterberging'.

De exacte hoogte van het maaiveld is niet bekend. Volgens de topkaart bedraagt deze in ieder geval meer dan 5,5 m +N.A.P. De rioleringsstekening geeft aan dat de hoogte van de putdeksels in het plangebied tussen 6 m en 7 m +N.A.P. bedraagt.

MAAIVELD

Het noordelijke deel van het plan ligt in het stroomgebied van de Reest. Er komen geen watergangen van het waterschap voor in het plangebied. Het maximumpeil ligt op 3,65 m +N.A.P. in het noordoosten en op 3,30 m +N.A.P. in het noordwesten.

BESTAANDE
WATERHUISHOUDING

De bodem bestaat voornamelijk uit zandgronden. In noordelijk richting komt voornamelijk veengronden voor. De maximale grondwaterstand ligt tussen 80-140 cm onder het maaiveld in de zandgebieden (Gt VIId) en tussen 40-80 cm onder het maaiveld in de veengebieden (GtIVu).

BODEM EN
GRONDWATERTRAPPEN

Voor toekomstige nieuwe ontwikkelingen geldt als uitgangspunt dat regenwater, afkomstig van verharde oppervlakken (daken, wegen), niet wordt afgevoerd op de riolering of afvalwaterzuivering, maar wordt geïnfiltreerd in de bodem, dan wel vertraagd wordt afgevoerd naar naburig oppervlaktewater.

HEMELWATER

Op dit moment wordt het hemel- en afvalwater in het deelgebied grotendeels middels een gemengd stelsel afgevoerd. De gemeente is samen met de waterschappen bezig met het actualiseren van een gemeentelijk rioleringsplan. Afhankelijk van de uitkomsten daarvan zullen wel of geen rioleringstechnische aanpassingen aan het bestaande stelsel plaatsvinden.

RIOLERING

Bij het vervangen van bestaande riolering wordt altijd onderzocht of het aanleggen van een infiltratieriool mogelijk is.

De infiltratiemogelijkheden zijn niet nader onderzocht, maar hiervoor zijn waarschijnlijk goede mogelijkheden aanwezig. Het verschil tussen de hoogte van de putdeksels en het waterpeil varieert van 3,0 m tot 4,0 m +N.A.P. Het beleid van de gemeente is om bij elke grotere wegconstructie een IT-riool aan te leggen. Dit zal in de toekomst effect hebben op de afvoer van het hemelwater.

INFILTRATIEMOGELIJKHEDE
N EN AFVOER
HEMELWATER

In het gebied is geen nieuwe riolering gepland. Bij nieuwe (huis)aansluitingen worden het hemelwater en het vuilwater gescheiden aangeleverd en op de perceelgrens aan elkaar gekoppeld. Op deze manier wordt bereikt dat bij een toekomstige aanleg van een IT-/hwa-riool een daadwerkelijke scheiding tussen droogweerafvoer en hemelwaterafvoer eenvoudig kan worden gerealiseerd.

Bij een correcte aansluiting van de huisaansluitingen zal de kans op verontreiniging minimaal zijn. Om vergissingen zoveel mogelijk te voorkomen, zal nieuw dwa-riool in de kleur bruin worden uitgevoerd en nieuw IT-/hwa-riool in de kleur groen.

In het deelgebied ligt een watergang aan de noordzijde van het gebied dat wordt aangeduid als 'natuur en landbouw', maar dat is bestemd als Bedrijventerrein.

OPPERVLAKTEWATER

Verder ligt er een visvijver ten noorden van de bebouwing aan de Zwolseweg. Deze vijver ligt buiten het plangebied, maar sluit erop aan.

Deelgebied in het beheergebied Waterschap Groot-Salland

Op de kaarten in het Waterbeheersplan 2010-2015 wordt het deelgebied aangeduid als 'bebouwing'. Volgens de kaarten duurzame inrichting zijn heeft het bebouwde gebied in de omgeving van de Coevorderweg de aanduiding 'veel maatregelen nodig'.

WATERBEHEERSPLAN
2010-2015

In de omgeving Ravelijn en westelijk hiervan bedraagt het winterpeil 4,10 m +N.A.P. en het zomerpeil 4,40 m +N.A.P. Oostelijk van het Ravelijn tot en met de omgeving Ommerweg bedraagt het winterpeil 4,70 m +N.A.P. en het zomerpeil 4,90 m +N.A.P.

WATERPEIL

De exacte hoogte van het maaiveld is niet bekend. Volgens de topkaart bedraagt deze in ieder geval meer dan 5,5 m +N.A.P. De rioleringstekening geeft aan dat de hoogte van de putdeksels in het plangebied tussen 6 m en 7 m +N.A.P. bedraagt.

MAAIVELD

Op dit moment wordt het hemel- en afvalwater in het deelgebied grotendeels middels een gemengd stelsel afgevoerd. De gemeente is samen met de waterschappen bezig met het actualiseren van een gemeentelijk rioleringsplan. Afhankelijk van de uitkomsten daarvan zullen wel of geen rioleringstechnische aanpassingen aan het bestaande stelsel plaatsvinden.

RIOLERING

Bij het vervangen van bestaande riolering wordt altijd onderzocht of het aanleggen van een infiltratieriool mogelijk is.

Op drie locaties in het deelgebied is sprake van afkoppeling van hemelwater:

1. Omgeving Het Ravelijn. In dit gebied langs deze straat wordt het hemelwater bovengronds afgevoerd. Dit is ook van toepassing op het aansluitende gedeelte, waar in de toekomst woningbouw kan plaatsvinden. Dit deel valt overigens buiten de grenzen van dit bestemmingsplan.
2. Omgeving Boslaan. Hier is een infiltratieriool aangelegd.
3. Ommerweg-Van Hemertstraat. Hier ligt een gescheiden stelsel.

INFILTRATIEMOGELIJKHEDE
N EN AFVOER
HEMELWATER

De verdere infiltratiemogelijkheden zijn niet nader onderzocht, maar hiervoor zijn waarschijnlijk mogelijkheden aanwezig. Het verschil tussen de hoogte van de putdeksels en het waterpeil bedraagt tussen 1,10 m en 2,90 m. Uitgaande van een bouwpeil van ten minste 25 cm boven de wegen betekent dit een drooglegging van ten minste 1,35 m. Per deellocatie zal moeten worden onderzocht of de bodem geschikt is voor infiltratie. Het beleid van de gemeente is om bij elke grotere wegconstructie een IT-riool aan te leggen. Dit zal in de toekomst effect hebben op de afvoer van het hemelwater.

Voor toekomstige nieuwe ontwikkelingen geldt als uitgangspunt dat regenwater, afkomstig van verharde oppervlakken (daken, wegen), niet wordt afgevoerd op de riolering of afvalwaterzuivering, maar wordt geïnfiltreerd in de bodem, dan wel vertraagd wordt afgevoerd naar naburig oppervlaktewater.

TOEKOMSTIGE NIEUWE
ONTWIKKELINGEN

In het gebied is geen nieuwe riolering gepland. Bij nieuwe (huis)aansluitingen worden het hemelwater en het vuilwater gescheiden aangeleverd en op de perceelgrens aan elkaar gekoppeld. Op deze manier wordt bereikt dat bij een toekomstige aanleg van een IT-/hwa-riool een daadwerkelijke scheiding tussen droogweerafvoer en hemelwaterafvoer eenvoudig kan worden gerealiseerd.

Bij een correcte aansluiting van de huisaansluitingen zal de kans op verontreiniging minimaal zijn. Om vergissingen zoveel mogelijk te voorkomen, zal nieuw dwa-riool in de kleur bruin worden uitgevoerd en nieuw IT-/hwa-riool in de kleur groen.

In het deelgebied is geen oppervlaktewater aanwezig.

OPPERVLAKTEWATER

Deelgebied in het beheergebied Waterschap Velt en Vecht

Het deelgebied dat valt onder het beheer van Waterschap Velt en Vecht heeft op de verbeelding de bestemming Agrarisch Gebied, met uitzondering van een klein stuk in het uiterste zuidwesten. Dit deel heeft de bestemming Groenvoorzieningen. In het deelgebied komt geen bebouwing voor.

Het deelgebied ligt geheel in peilvak VL181 van het waterschap. Het winterpeil bedraagt hier 5,15 m +N.A.P., het zomerpeil 5,35 m +N.A.P.

De functiekaart uit het **Waterbeheerplan** 2010-2015 geeft aan dat het gedeelte van het plangebied dat in het beheergebied van Waterschap Velt en Vecht ligt, wordt aangeduid als 'landbouw' (A). Alleen het meest zuidelijke deel wordt aangeduid als 'natuur en landschap' (D).

FUNCTIEKAART

Het meest zuidelijke deel, dat is aangeduid als 'natuur en landschap' (D), heeft tevens de aanduiding 'zone kwetsbaar water'. Van een verlaging van het grondwaterpeil of afwenteling van wateroverlast is geen sprake.

KWETSBAAR WATERKAART
EN WATERKANSENKAART

Het deelgebied bestaat nagenoeg geheel uit landbouwgrond, een klein deel bestaat uit bos. In het deelgebied zijn geen bebouwing of riolering aanwezig. Hemelwater infiltreert in de bodem.

HEMELWATER, RIOLERING
EN INFILTRATIE

In de Watervisie Balkbrug en in het Waterplan Hardenberg maakt het deelgebied van Waterschap Velt en Vecht in zijn geheel deel uit van een zogenoemde 'robuuste verbindingszone langs de oostzijde van de kern'. Deze zone is aangeduid als zoekgebied voor de ontwikkeling van natte natuur in combinatie met waterberging.

WATERVISIE BALKBRUG

Beoordeling waterschappen

Het plan is aan de betrokken waterschappen voorgelegd en door hen beoordeeld. De waterschappen hebben op de volgende data gereageerd:

WATERADVIES

- Waterschap Reest en Wieden op 16 mei 2008. Bij conserverende plannen geeft Waterschap Reest en Wieden het officiële wateradvies in het kader van het vooroverleg ex artikel 10. Het waterschap heeft op 16 mei 2008 aangegeven dat dit een positief wateradvies zal zijn.
- Waterschap Groot-Salland op 27 juni 2008. Waterschap Groot-Salland heeft een aantal opmerkingen gemaakt. Deze zijn in de tekst verwerkt. Het waterschap geeft aan geen verder opmerkingen te hebben.
- Waterschap Velt en Vecht op 14 augustus 2008. Waterschap Velt en Vecht geeft aan dat de ruimtelijke relevante wateraspecten voor haar beheergebied duidelijk zijn belicht en beschreven. Het waterschap heeft geen bezwaar tegen het plan.

De waterschappen hebben geen bezwaar tegen het plan met betrekking tot de waterhuishouding. Het plan zal geen noemenswaardig effect hebben op de waterhuishouding van de omgeving. De waterschappen geven een positief wateradvies.